

Ενημερωτικό Δελτίο

Τόμ. 36 (2011)

Τόμ. 36 (2011-2012)

ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ

doi: [10.12681/news.8](https://doi.org/10.12681/news.8)

Βιβλιογραφική αναφορά:

ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ. (2012). *Ενημερωτικό Δελτίο*, 36, 88-91. <https://doi.org/10.12681/news.8>

ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ

Μεταπτυχιακά Μαθήματα

“Στρατιωτική δικτατορία 1967-1974: Πραγματολογικά στοιχεία και εναλλακτικές ερμηνείες”

Κατά το χειμερινό εξάμηνο 2011-2012 πραγματοποιήθηκε το μεταπτυχιακό σεμινάριο με θέμα: “Στρατιωτική δικτατορία 1967-1974: Πραγματολογικά στοιχεία και εναλλακτικές ερμηνείες”, οργανωμένο από τα ΑΣΚΙ σε συνεργασία με τα Τμήματα Ιστορίας-Αρχαιολογίας και Πολιτικής Επιστήμης-Δημόσιας Διοίκησης του ΕΚΠΑ, το Τμήμα Πολιτικής Επιστήμης-Ιστορίας του Παντείου Πανεπιστημίου και το ΙΝΕ/ΕΙΕ. Στο σεμινάριο αυτό επιχειρήθηκε για πρώτη φορά να μελετηθούν σφαιρικά οι πολλαπλές εκφάνσεις του δικτατορικού καθεστώτος και του αγώνα εναντίον του, αξιοποιώντας παλαιότερες και νέες αρχειακές έρευνες σε συνδυασμό με πρόσφατες ιστοριογραφικές προσεγγίσεις.

Διδάσκοντες ήταν οι Λεωνίδα Καλλιβρετάκης (ΙΝΕ/ΕΙΕ), Βαγγέλης Καραμανωλάκης (Πανεπιστήμιο Αθηνών-ΑΣΚΙ), Ηλίας Νικολακόπουλος (Πανεπιστήμιο Αθηνών-ΑΣΚΙ), Ιωάννα Παπαθανασίου, (ΕΚΚΕ-ΑΣΚΙ) και Τάσος Σακελλαρόπουλος (Μουσείο Μπενάκη-ΑΣΚΙ), ενώ ειδικές εισηγήσεις έγιναν από τους Πασχάλη Κιτρομηλίδη (Πανεπιστήμιο Αθηνών), Θεόδωρο Κουλουμπή (ομότ. Πανεπιστημίου Αθηνών), Δημήτρη Παπανικολάου (Πανεπιστήμιο Οξφόρδης) και Γιώργο Σταθάκη (Πανεπιστήμιο Κρήτης). Τις εμπειρίες από τη δράση τους κατέθεσαν επίσης τα στελέχη της “Δημοκρατικής Άμυνας” Νίκος Κωνσταντόπουλος και Στέλιος Νέστορας.

Οι ενότητες του σεμιναρίου περιλάμβαναν το πολιτικό παρασκήνιο και την πορεία της στρατιωτικής συνωμοσίας έως και το πραξικόπημα της 21ης Απριλίου, τις περιόδους εγκαθίδρυσης, σταθεροποίησης και αδιεξόδου του καθεστώτος, τις εξελίξεις στον χώρο των πολιτικών δυνάμεων και τις διαδοχικές φάσεις της αντίστασης από τις δυναμικές οργανώσεις έως την εξέγερση του Πολυτεχνείου, την πορεία της οικονομίας και των πολιτιστικών πραγμάτων, τις διεθνείς σχέσεις της δικτατορίας και τις εξελίξεις στο Κυπριακό μέχρι το πραξικόπημα του Ιουλίου 1974 και την τελική κρίση που οδήγησε στην Μεταπολίτευση.

Το σεμινάριο γνώρισε ιδιαίτερη επιτυχία, καθώς το παρακολούθησαν 25 εγγεγραμμένοι φοιτητές και φοιτήτριες (που στην πλειονότητά τους συνέταξαν και σχετικές εργασίες) αλλά και πλήθος ακροατών που κυριολεκτικά κατέκλυζαν κάθε βδομάδα επί τέσσερις μήνες (17/10/2011-14/2/2012) το αναγνωστήριο των ΑΣΚΙ, αποδεικνύοντας την ύπαρξη ευρύτερου ενδιαφέροντος για μια νηφάλια επιστημονική προσέγγιση της δραματικής αυτής περιόδου της πρόσφατης ελληνικής ιστορίας.

“Ιστορία των επιστημών”

Διδάσκων: Ευθύμιος Νικολαΐδης (διευθυντής ερευνών INE/EIE).

“Ιστορία των επιστημών”, μάθημα στο πρόγραμμα μεταπτυχιακών σπουδών *Ιαδαικηή των φυσικών επιστημών* του Παιδαγωγικού Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης του Πανεπιστημίου Αθηνών (χειμερινό εξάμηνο 2012)

Γενικό μάθημα Ιστορίας των επιστημών από την αρχαιότητα έως τον 19ο αιώνα.

“Sciences et religion orthodoxe”

Διδάσκων: Ευθύμιος Νικολαΐδης (διευθυντής ερευνών INE/EIE).

École des Hautes Études en Sciences Sociales, μάθημα στο Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών σπουδών *Ιστορία Επιστημών* του Centre Koyré (Νοέμβριος 2011, 4 μαθήματα).

1. Πατέρες της εκκλησίας και επιστήμες.
2. Οι επιστήμες στο Βυζάντιο από την εικονομαχία στον 12ο αιώνα.
3. Οι επιστήμες στο Βυζάντιο, 13ος-15ος αι.
4. Οι επιστήμες στις χριστιανικές κοινότητες της οθωμανικής αυτοκρατορίας.

“Μορφές του πεζού λόγου στον αιώνα των φιλοσόφων. Το επιστολικό μυθιστόρημα”

Διδάσκουσα: Ουρανία Πολυκανδριώτη (κύρια ερευνήτρια INE/EIE).

Μάθημα στο πρόγραμμα μεταπτυχιακών σπουδών: *Θέματα γαλλικής λογοτεχνικής παραγωγής του 18ου αιώνα*, Τμήμα Γαλλικής γλώσσας και φιλολογίας του Πανεπιστημίου Αθηνών (εαρινό εξάμηνο 2011)

Εξετάζεται το επιστολικό μυθιστόρημα στην εξέλιξή του κατά τον 18ο αιώνα στη Γαλλία, έτσι όπως αποτυπώνει τις κυρίαρχες τάσεις της λογοτεχνίας της εποχής: την κοινωνική και πολιτική κριτική, την ανάγκη διάδοσης των ιδεών, τον ρόλο του ατόμου στην κοινωνία, την απελευθέρωση του συναισθήματος. Δεν είναι τυχαίο ότι το επιστολικό μυθιστόρημα ανθεί την εποχή αυτή, πιστοποιώντας έτσι την αλλαγή της στάσης του ατόμου απέναντι στην εμπειρία του, την αποδέσμευσή του από τη συλλογικότητα, από τα δεσμά της παράδοσης και της θρησκείας. Από τον Montesquieu (*Lettres persanes*, 1721), τον Marivaux (*La vie de Marianne*, 1731-41), τον Crébillon (*Lettres de la Marquise de M****, 1734) ως τον Jean-Jacques Rousseau (*Nouvelle Héloïse*, 1761) και τον Laclos (*Liaisons dangereuses*, 1782) ο κατ’εξοχήν επιστολικός 18ος αιώνας σκιαγραφεί τη σύγχρονη κοινωνία, επαναποθετεί την έννοια της αρετής και αναγγέλλει τον ρομαντισμό μέσα από μια μυθοπλαστική αλλά ρεαλιστική αναπαράσταση της πραγματικότητας.

Προπτυχιακά σεμινάρια

“Ευρωπαϊκή Ιστορία. Από την Επιστημονική στη Βιομηχανική επανάσταση”

Διδάσκουσα: Μαρία Χριστίνα Χατζηϊωάννου (διευθύντρια ερευνών ΙΝΕ/ΕΙΕ)
Προπτυχιακό μάθημα στο χειμερινό εξάμηνο 2010-2011, στο Τμήμα Μεθοδολογίας, Ιστορίας και Θεωρίας της Επιστήμης του Πανεπιστημίου Αθηνών.

Εισαγωγή: θέματα, μεθοδολογία, ιστοριογραφία
Διαφωτισμός: πολιτική και ιδέες στην Αγγλία και στην Γαλλία
Επαναστάσεις: Γαλλία 1789, Γαλλία και Κεντρική Ευρώπη 1848
Αστικός κόσμος και ευρωπαϊκές πόλεις
Βιομηχανική Επανάσταση: το παράδειγμα της Βρετανίας

Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο

Πολλοί από τους ερευνητές του ΙΝΕ διδάσκουν ως Συνεργαζόμενο Εκπαιδευτικό Προσωπικό στη Σχολή Ανθρωπιστικών Σπουδών του Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου:

Ευγενία Δρακοπούλου (κύρια ερευνήτρια ΙΝΕ), πρόγραμμα σπουδών *Σπουδές στον ευρωπαϊκό πολιτισμό*, θεματική ενότητα: “Ιστορία των Τεχνών στην Ευρώπη” (ΕΠΟ 20) ♦ Γιάννα Κατσιαμπούρα (εξωτερική συνεργάτις ΙΝΕ), πρόγραμμα σπουδών *Σπουδές στον ελληνικό πολιτισμό*, θεματική ενότητα: “Φιλοσοφία και επιστήμες” (ΕΛΠ 22) ♦ Σοφία Ματθαίου (δόκιμη ερευνήτρια ΙΝΕ), πρόγραμμα σπουδών *Σπουδές στον ελληνικό πολιτισμό*, θεματική ενότητα: “Ελληνική Ιστορία” (ΕΛΠ11) ♦ Παναγιώτης Μιχαηλάρης (διευθυντής ερευνών ΙΝΕ), πρόγραμμα σπουδών *Σπουδές στον ελληνικό πολιτισμό*, θεματική ενότητα: “Ελληνική Ιστορία” (ΕΛΠ11) ♦ Ευθύμιος Νικολαΐδης (διευθυντής ερευνών ΙΝΕ), πρόγραμμα σπουδών *Σπουδές στον ελληνικό πολιτισμό*, θεματική ενότητα: “Φιλοσοφία και επιστήμες” (ΕΛΠ 22) ♦ Ουρανία Πολυκανδριώτη (κύρια ερευνήτρια ΙΝΕ), πρόγραμμα σπουδών *Σπουδές στον ελληνικό πολιτισμό*, θεματική ενότητα: “Γράμματα ΙΙ. Νεοελληνική λογοτεχνία 19ος-20ός αι.” (ΕΛΠ30) ♦ Άννα Ταμπάκη (καθηγήτρια Πανεπιστημίου Αθηνών, φιλοξενούμενη ερευνήτρια ΙΝΕ), πρόγραμμα σπουδών *Σπουδές στον ελληνικό πολιτισμό*, θεματική ενότητα: “Ιστορία νεοελληνικού θεάτρου και κινηματογράφου” (ΕΛΠ44).

Σεμινάρια σε προπτυχιακά και μεταπτυχιακά προγράμματα σπουδών

Γιώργος Κουτζακιώτης, “Ο εβραίος μεσσίας Σαμπατάι Τσεβί (1626-1676) και η ορθόδοξη χριστιανοσύνη”, σεμινάριο στον Τομέα Νεότερης και Σύγχρονης Ιστορίας, Λαογραφίας και Κοινωνικής Ανθρωπολογίας του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης (Θεσσαλονίκη, 19 Μαΐου 2011).

Σοφία Ματθαίου, “Από τη λογιосύνη στην επιστήμη (:). Η συγκρότηση της επιστήμης της κλασικής φιλολογίας στην Ελλάδα του 19ου αιώνα”, εισήγηση στο πλαίσιο του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών για την Ιστορία του Πανεπιστημίου: *Προσεγγίσεις στην Ιστορία του Πανεπιστημίου Αθηνών, 19ος-αρχές 20ού αιώνα* (Αθήνα, 25 Ιανουαρίου 2011).

Ευαγγελία Μπαλτά, “On the Christian Population of Cappadocia. A study of Ottoman Tahrir Registers (15th-16th centuries)”, σεμιναριακό μάθημα στο Bilkent History Department and Bilkent Historical Society του Bilkent University (Άγκυρα, 17 Νοεμβρίου 2011).

Αντιγόνη Νουνού, “Αντικείμενα, ιδιότητες και δομή στη σύγχρονη φυσική υψηλών ενεργειών”, σεμιναριακό μάθημα στο Τμήμα Ιστορίας και Μεθοδολογίας της Επιστήμης του ΕΚΠΑ (Αθήνα, 28 Μαρτίου 2011).

—, “Φαινόμενα, μοντέλα, επιστημονική εξήγηση και επιστημονική κατανόηση”, σεμιναριακό μάθημα στο Γενικό Τμήμα της Πολυτεχνικής Σχολής του Πανεπιστημίου Πατρών (Πάτρα, 11 Απριλίου 2011).

Σάββας Τσιλένης, “The restoration of the church of the Eisodia tis Panagias of the Stavrodromi community of Istanbul”, σεμινάριο στο πλαίσιο του Διατμηματικού Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών *Προστασία, Συντήρηση και Αποκατάσταση Μνημείων Πολιτισμού* του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, με θέμα: “Αποκατάσταση μνημείων και τοποθεσιών από την πολυπολιτισμική κληρονομιά της Κωνσταντινούπολης – Πολιτιστικής Πρωτεύουσας της Ευρώπης 2010” (Θεσσαλονίκη, 25, 26 και 27 Φεβρουαρίου 2011).

— (σε συνεργασία με την αρχιτέκτονα Αγνεγκιούλ Οζέρ), “Κωνσταντινούπολη, πολιτιστική πρωτεύουσα της Ευρώπης 2010. Πολεοδομική εξέλιξη μετά τον 2ο Παγκόσμιο πόλεμο και σύγχρονες πολιτικές σχεδιασμού”, εισήγηση στο πλαίσιο του μαθήματος *Ειδικά Θέματα Πολεοδομίας* του 8ου εξαμήνου με θέμα: “Οι ευρωπαϊκές πόλεις” του Τομέα Πολεοδομίας και Χωροταξίας του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου (Αθήνα, 29 Μαρτίου 2011).

—, “Η αρχιτεκτονική και πολεοδομική εξέλιξη της Κωνσταντινούπολης 1826-1926”, εισήγηση στο πλαίσιο του μαθήματος *Οθωμανική Ιστορία*, στο Τμήμα Τουρκικών Σπουδών και Σύγχρονων Ασιατικών Σπουδών της Φιλοσοφικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών (Αθήνα, 1 Ιουνίου 2011).

—, “Οι πόλεις της Ανατολικής Μεσογείου, 15ος-19ος αιώνας”, εισήγηση στο πλαίσιο του Μεταπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών του Τμήματος Πολιτικής Επιστήμης και Ιστορίας (κατεύθυνση: *Νεώτερη Ιστορία*) στο Πάντειο Πανεπιστήμιο Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών (Αθήνα, 7 Νοεμβρίου 2011).

—, “Η πολεοδομική και αρχιτεκτονική εξέλιξη του Γαλατά”, εισήγηση στο πλαίσιο του μαθήματος *Αστικός Σχεδιασμός 9* στη Σχολή Αρχιτεκτόνων του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου (21 Νοεμβρίου 2011).

Μαρία-Χριστίνα Χατζηϊωάννου, “Reputation and Credit in Greek Business in the 19th century”, εισήγηση στο μεταπτυχιακό σεμινάριο της Scuola Dottorale in Scienze Umanistiche *Il pubblico e il privato. Luoghi e tempi della vita collettiva (istituzioni società cultura), L'economia, il mercato, gli interessi* (Τεργέστη, 26-27 Οκτωβρίου 2011).